

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av lagen angående stämpelskatt**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att de värdepapper som finns på den s.k. OTC-listan befrias från den stämpelskatt som upp bärs för försäljning av värdepapper.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläget och skälen till den föreslagna ändringen

Genom den lag om ändring av lagen angående stämpelskatt som trädde i kraft den 1 maj 1992 (375/92) slopades den stämpelskatt som uppburits för försäljning av värdepapper genom förmedling av en fondbörs och för standardiserade derivativavtal. Endast den handel med värdepapper som sker genom förmedling av en fondbörs befriades från stämpelskatt, eftersom behovet av att ändra värdepappersmarknadslagen samtidigt var föremål för utredning. Finansministeriet hade tillsatt en arbetsgrupp som fick i uppdrag att före den 30 april 1992 utreda bl.a. de eventuella olägenheter som den definition av offentlig handel som ligger till grund för värdepappersmarknadslagen medför för utvecklingen av marknaden och lagstiftningen. Arbetsgruppen skulle bl.a. framlägga sin syn på frågan om utvecklingen och internationaliseringen av marknaden kräver att den på en tredelning baserade struktureringen av marknadsplatserna i värdepappersmarknadslagen ändras.

Då riksdagen antog lagen om ändring av lagen angående stämpelskatt förutsatte den att regeringen med det snaraste låter reda ut möjligheterna att slopa eller sänka stämpelskatten i fråga om handel med värdepapper på

OTC- och mäklarlistan och vid behov avlåter en proposition i saken så att riksdagen hinner behandla den under vårsessionen 1992.

I värdepappersmarknadslagen (495/89) definieras begreppet värdepapper som är föremål för offentlig handel. För det första är värdepapper på börslistan föremål för offentlig handel. Föremål för sådan handel är för det andra värdepapper i fråga om vilka emittenten och en värdepappersförmedlare har ingått ett s.k. kursförmedlingsavtal, enligt vilket förmedlaren förbinder sig att utanför en fondbörs fortgående ge bindande köpe- och säljanbud på det emitterade värdepappret. Dessa värdepapper kallas i lagen avtalsmarknadsvärdepapper. Värdepappren på den s.k. OTC-listan är för närvarande avtalsmarknadsvärdepapper.

Den tredje formen av offentlig handel med värdepapper är att ett annat än ett börs- eller avtalsmarknadsvärdepapper blivit föremål för handel vid ett förfarande som upprätthålls av en värdepappersförmedlare eller en sammanlutning av värdepappersförmedlare, i vilket handeln bygger på offentliga och bindande köpe- och säljanbud. Värdepapper som omfattas av förfarandet kallas i lagen marknadsvärdepapper. Exempel på sådana värdepapper är aktier på den s.k. mäklarlistan. För att värdepapper skall upptas för handel på mäklarlistan förutsätts ingen ansökan av emittenten eller

någon annan viljeyttring, utan upptagandet baserar sig på att det finns sådana värdepapper i omlopp bland allmänheten på vilka efterfrågan och utbudet är så stora att värdepappersförmedlaren eller sammanslutningen av värdepappersförmedlare finner det ändamålsenligt att skapa en marknadsplats för handeln.

Marknadsplatsarbetsgruppen (FM 1992:12) föreslår att begreppet offentlig handel i värdepappersmarknadslagen skall förenklas så, att begreppet avtalsmarknadsverksamhet slopas. I lagen kvarstår då som former för offentlig handel fondbörsverksamhet, kursförmedling och annan offentlig handel. Annan offentlig handel indelas enligt förslaget i handel med sådana värdepapper i fråga om vilka envärdepappersförmedlare har ingått ett kursförmedlingsavtal med emittenten och handel varvid inget avtal har ingåtts. Formerna för annan offentlig handel är då uppräthållande av både OTC-listan och mäklarlistan.

Man har försökt styra handeln med värdepapper mot sådana former att placerarna får så mycket information som möjligt om köpens pris och antal. Börsförmedlarna är enligt lagen skyldiga att anmäla om köpens pris och antal i fråga om börsvärdepapper som omsatts utanför börsen. Också den informationsskyldighet som ålagts den som sätter värdepapper i omlopp syftar till att öka informationen till placerarna. Börsbolag och avtalsmarknadsbolag skall enligt 2 kap. 7 § på andrahandsmarknaden offentliggöra alla sådana beslut samt omständigheter rörande bolaget och dess verksamhet som är ägnade att väsentligt påverka värdet av bolagets aktier. Den fortlöpande informationsskyldigheten utsträcker sig där emot inte med stöd av lagen och inte heller på grundvalen av självreglering till mäklarlistans bolag eller andra emittenter av marknadsvärdepapper.

Lagen har ålagt emittenter av börsvärdepapper och börsförmedlare de längst gående skyldigheterna. Skillnaden jämfört med emittenter av avtalsmarknadsvärdepapper är inte stor, och i reglerna för OTC-listan har skillnaden ytterligare minskats. Skyldigheterna för emittenter av värdepapper på mäklarlistan avviker där emot fortfarande från skyldigheterna för emittenter av börsvärdepapper och avtalsmarknadsvärdepapper.

Syftet är enligt värdepappersmarknadskommissionens förslag (1991:48) att som en del av harmoniseringen av Finlands lagstiftning med

EES-avtalet ändra värdepappersmarknadslagen genom att till den foga skyldigheter för emittenter av värdepapper som är föremål för annan offentlig handel. Avsikten är samtidigt också att ändra lagens stadganden om marknadsplatser på det sätt som marknadsplatsarbetsgruppen föreslagit.

Efter ändringen av värdepappersmarknadslagen kommer skyldigheterna för emittenter av värdepapper på mäklarlistan att vara i det närmaste desamma som skyldigheterna för emittenter av värdepapper på börslistan och OTC-listan. Om förmedlarna i reglerna för annan offentlig handel ytterligare åläggs att offentliggöra för prisbildningen viktiga uppgifter om handel utanför marknadsplatsen, finns det inte längre någon väsentlig skillnad mellan olika marknadsplatser. Enligt marknadsplatsarbetsgruppen bör lagen angående stämpelskatt utvecklas så att överföringsstämpelskatten kan slopas för sådan handel där prisbildningens tillförlitlighet tryggas för det första genom informationsskyldighet för emittenten och för det andra genom skyldighet för förmedlare som bedriver handel på en marknadsplats att informera om antalet köp utanför marknadsplatsen och deras priser.

2. De föreslagna ändringarna

Den ändring av värdepappersmarknadslagen för vilken redogjorts ovan skall enligt planerna träda i kraft i början av nästa år. För att undvika att samma lagrum i lagen angående stämpelskatt ändras tre gånger inom loppet av knappt ett år utredde finansministeriet möjligheterna att ge stadgandet en sådan ordalydelse att också handel med värdepapper på mäklarlistan befrias från stämpelskatt efter att ändringen av värdepappersmarknadslagen trätt i kraft. Detta visade sig dock vara omöjligt både av lagtekniska skäl och av skäl som hör samman med tillsynen över skatten.

Därför föreslås i detta skede att endast värdepapper på OTC-listan skall befrias från stämpelskatt. Efter att ändringen av värdepappersmarknadslagen trätt i kraft är avsikten att också värdepapper på mäklarlistan skall befrias från stämpelskatt så som riksdagen har förutsett. I det sammanhanget måste också utredas uppbärandet av stämpelskatt på värdepapper som är föremål för annan offentlig handel.

Med stöd av vad som anförts ovan föreslås

att 55 § stämpelskattelagen ändras så, att stämpelskatt inte heller skall uppbäras för sådan försäljning av värdepapper som sker inom den i värdepappersmarknadslagen avsedda avtalsmarknadsverksamheten.

3. Ekonomiska verkningar

Omsättningen av aktier på OTC-listan uppgick 1991 till ca 110 milj. mk. Intäkten av

stämpelskatten uppgick därmed till ca 2 milj. mk. Stämpelskatten inbringade 1990 ca 4 milj. mk, medan motsvarande intäkt 1989 var ca 15 milj. mk.

4. Ärendets beredning

Förslaget till proposition har beretts som tjänsteuppdrag.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslaget

55 §. Det föreslås att till paragrafen skall fogas ett stadgande om att försäljningen av värdepapper på den s.k. OTC-listan befrias från stämpelskatt. Enligt paragrafen skall vid försäljning eller byte av värdepapper betalas 1,6 % i stämpelskatt då handeln sker utanför den fondbörsverksamhet som avses i 1 kap. 4 § 1 mom. värdepappersmarknadslagen eller utanför den avtalsmarknadsverksamhet som avses i 3 kap. 13 § 1 mom. och som upprätthålls av en sammanslutning av värdepappersförmedlare. En förutsättning för stämpelskattfrihet skall liksom i fråga om värdepapper som säljs genom förmedling av en fondbörs vara att handeln med avtalsmarknadsvärdepapper sker på en marknadsplats.

85 § 1 mom. I lagrummet stadgas om skyldigheten att uppgöra en stämpelskattenota. I stadgandet föreslås vissa mindre ändringar på grund av ändringen av 55 §.

87 § 1 mom. I lagrummet stadgas om skyl-

dighet att för vederbörande skattebyrå förete stämpelskattenota. Det föreslås att lagrummets ordalydelse ändras så att det motsvarar ändringen av 55 §.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst. Lagen skall tillämpas på de överlåtelser av värdepapper som sker sedan lagen trätt i kraft.

3. Lagstiftningsordning

Eftersom det inte är fråga om ny eller ökad skatt, bör lagförslaget behandlas i den ordning som stadgas i 66 § riksdagsordningen.

Med stöd av vad som anförts ovan förelägg Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen angående stämpelskatt

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 55 §, 85 § 1 mom. och 87 § 1 mom. lagen den 6 augusti 1943 angående stämpelskatt (662/43),

dessas lagrum sådana de lyder, 55 § och 85 § 1 mom. i lag av den 30 april 1992 (375/92) och 87 § 1 mom. i lag av den 16 februari 1979 (174/79), som följer:

55 §

Vid försäljning eller byte av värdepapper utanför den fondbörsverksamhet som avses i 1 kap. 4 § 1 mom. värdepappersmarknadslagen (495/89) eller utanför den avtalsmarknadsverksamhet som avses i 3 kap. 13 § 1 mom. i den nämnda lagen och som upprätthålls av en sammanslutning av värdepappersförmedlare skall i stämpelskatt betalas 1,6 procent av köpeskillingen eller bytesvärdet.

85 §

Då försäljning eller byte av värdepapper sker utanför fondbörsverksamhet eller sådan avtalsmarknadsverksamhet som upprätthålls av en sammanslutning av värdepappersförmedlare skall, om båda kontrahenterna är fondhandlare, vardera i fråga om överlåtelsen uppgöra en nota som skall förses med stämpel till hälften av det i 55 § nämnda beloppet. I övriga fall skall, om den ena kontrahenten är fondhandlare eller om överlåtelsen sker genom auktion antingen i börslokal eller någon annanstans eller annars genom förmedling av tredje man, fondhandlaren, auktionsförrättaren eller förmedlaren, men annars vid försäljning av värdepapper säljaren och vid byte endera kontra-

henten uppgöra en nota i fråga om överlåtelsen. Den som är skyldig att uppgöra notan skall belägga den med stämpel till fullt belopp enligt det sistnämnda lagrummet.

87 §

Var och en som då försäljning eller byte av värdepapper sker utanför fondbörsverksamhet eller sådan avtalsmarknadsverksamhet som upprätthålls av en sammanslutning av värdepappersförmedlare har varit avtalande part, är skyldig att inom två månader efter det försäljningen eller bytet ägt rum för vederbörande skattebyrå förete den nota som nämns i 85 § 1 eller 2 mom. Den nämnda tiden om två månader räknas likväl från övergången av äganderätten, då de aktier som berättigar till innehav av en bostadslägenhet överläts till en ny ägare.

Denna lag träder i kraft den 1992.

Lagen tillämpas på sådana överlåtelser av värdepapper som äger rum efter det att lagen trätt i kraft.

Nådendal den 26 juni 1992

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Finansminister *Iiro Viinanen*

Lag

om ändring av lagen angående stämpelskatt

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 55 §, 85 § 1 mom. och 87 § 1 mom. lagen den 6 augusti 1943 angående stämpelskatt (662/43),

dessas lagrum sådana de lyder, 55 § och 85 § 1 mom. i lag av den 30 april 1992 (375/92) och 87 § 1 mom. i lag av den 16 februari 1979 (174/79), som följer:

Gällande lydelse

55 §

Vid försäljning eller byte av värdepapper utan förmedling av fondbörs skall i stämpelskatt betalas 1,6 procent av köpeskillingen eller bytesvärdet.

85 §

Vid försäljning eller byte av värdepapper utan förmedling av fondbörs skall, om båda kontrahenterna är fondhandlare, vardera i fråga om överlåtelsen uppgöra en nota som skall förses med stämpel till hälften av det i 55 § nämnda beloppet. I övriga fall skall, om den ena kontrahenten är fondhandlare eller om överlåtelsen sker genom auktionantingen i börslokal eller någon annanstans eller eljest genom förmedling av tredje man, fondhandlaren, auktionsförrättaren eller förmedlaren, men annars vid försäljning av värdepapper säljaren och vid byte endera kontrahenten uppgöra en nota i fråga om överlåtelsen. Den som är skyldig att uppgöra notan skall belägga den till fullt belopp med stämpel enligt sistnämnda lagrum.

87 §

Envar, som vid försäljning eller byte av värdepapper utan förmedling av fondbörs varit avtalande part, är skyldig att inom två månader efter det försäljningen eller bytet ägt rum

Föreslagen lydelse

55 §

Vid försäljning eller byte av värdepapper utanför den fondbörsverksamhet som avses i 1 kap. 4 § 1 mom. värdepappersmarknadslagen (495/89) eller utanför den avtalsmarknadsverksamhet som avses i 3 kap. 13 § 1 mom. i den nämnda lagen och som upprätthålls av en sammanslutning av värdepappersförmedlare skall i stämpelskatt betalas 1,6 procent av köpeskillingen eller bytesvärdet.

85 §

Då försäljning eller byte av värdepapper sker utanför fondbörsverksamhet eller sådan avtalsmarknadsverksamhet som upprätthålls av en sammanslutning av värdepappersförmedlare skall, om båda kontrahenterna är fondhandlare, vardera i fråga om överlåtelsen uppgöra en nota som skall förses med stämpel till hälften av det i 55 § nämnda beloppet. I övriga fall skall, om den ena kontrahenten är fondhandlare eller om överlåtelsen sker genom auktion antingen i börslokal eller någon annanstans eller annars genom förmedling av tredje man, fondhandlaren, auktionsförrättaren eller förmedlaren, men annars vid försäljning av värdepapper säljaren och vid byte endera kontrahenten uppgöra en nota i fråga om överlåtelsen. Den som är skyldig att uppgöra notan skall belägga den med stämpel till fullt belopp enligt det sistnämnda lagrummet.

87 §

Var och en som då försäljning eller byte av värdepapper sker utanför fondbörsverksamhet eller sådan avtalsmarknadsverksamhet som upprätthålls av en sammanslutning av värdepap-

Gällande lydelse

för vederbörande skattebyrå förete i 85 § 1 eller 2 mom. nämnd nota. Sagda tid om två månader räknas likväl från övergången av äganderätten, då de aktier, vilka berättiga till innehav av bostadslägenhet, överlåtas till ny ägare.

Föreslagen lydelse

persförmedlare har varit avtalande part, är skyldig att inom två månader efter det försäljningen eller bytet ägt rum för vederbörande skattebyrå förete den nota som nämns i 85 § 1 eller 2 mom. Den nämnda tiden om två månader räknas likväl från övergången av äganderätten, då de aktier som berättigar till innehav av en bostadslägenhet överlåts till en ny ägare.

Denna lag träder i kraft den 1992.

Lagen tillämpas på sådana överlåtelser av värdepapper som äger rum efter det att lagen trätt i kraft.
